

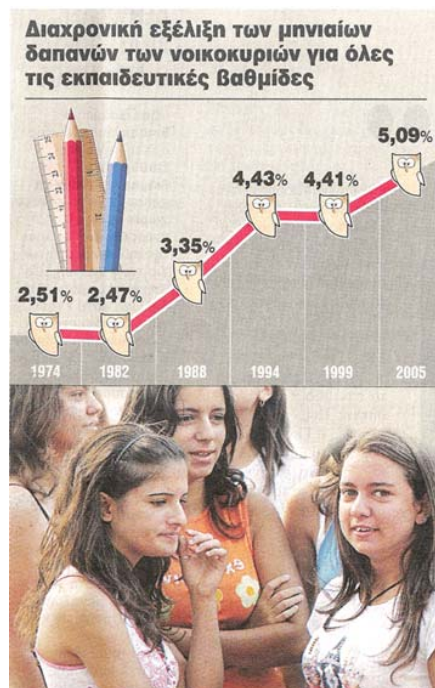
ΠΑΙΔΕΙΑ

ΤΑΞΙΚΗ ΚΑΙ... ΤΟΞΙΚΗ

4,4 δισ. ευρώ πληρώνουν κάθε χρόνο οι γονείς

Της ΟΛΥΜΠΙΑΣ ΛΙΑΤΣΟΥ

Ένας και μόνο αριθμός αρκεί για να καταρρεύσει πανηγυρικά ο μύθος της δωρεάν παιδείας; Ένας και μόνο αριθμός αρκεί για να καταστήσει παραπλανητικό το άρθρο 16 του Συντάγματος, που λέει ότι η δωρεάν παιδεία είναι αποκλειστική ευθύνη του κράτους και παρέχεται με ίσες ευκαιρίες σε όλους τους Έλληνες πολίτες; Ένας και μόνο αριθμός αρκεί για να καταδείξει την αδυναμία του δημόσιου σχολείου και την έλλειψη εμπιστοσύνης σε αυτό;

Κατανομή ετήσιων δαπανών ανά κατηγορία

Κατηγορία	Ποσό (εκατ. ευρώ)
Προσχολική και πρωτοβάθμια εκπαίδευση	
Υπηρεσίες παιδοκόμων babysitters	202,2
Παιδικός σταθμός	82,4
Νηπιαγωγείο	52,7
Δημοτικό	167,7
Φροντιστήριο	13,9
Ιδιαίτερα μαθήματα	28,7
Ξένες γλώσσες	248,7
Εκπαιδευτικές επισκέψεις - εκδρομές	7,2
Γενικό σύνολο δαπανών	804,0
Δευτεροβάθμια εκπαίδευση	
Γυμνάσιο	79,5
Λύκειο (Ενιαίο και ΤΕΕ)	117,4
Φροντιστήρια	503,6
Ιδιαίτερα μαθήματα	258,7
Ξένες γλώσσες	346,9
Εκπαιδευτικές επισκέψεις - εκδρομές	39,8
Γενικό σύνολο δαπανών	1.345,9
Τριτοβάθμια εκπαίδευση	
Προπτυχιακά - Μεταπτυχιακά	59,9
Φροντιστήρια	35,1
Εξοδα για σπουδές σε άλλη πόλη	1.001,9
Εξοδα για σπουδές στο εξωτερικό	342,1
Εκδρομές	1,9
Γενικό σύνολο δαπανών	1.441,8

Ποσό σε εκατ. ευρώ

Τα 4 δισ. 371 εκατομμύρια 300 χιλιάδες ευρώ, που πλήρωσαν τη χρονιά 2004-2005 τα ελληνικά νοικοκυριά για εκπαιδευτικές δαπάνες, αρκούν και με το παραπάνω για να καταδείξουν ότι:

Δεν μπορούν όλοι οι Έλληνες

*Η εκπαίδευση στην Ελλάδα είναι τόσο ακριβή που δεν μπορούν να την απολαύσουν όλοι οι Έλληνες πολίτες. Το υπέρογκο αυτό ποσό που κατέβαλαν πέρσι οι ελληνικές οικογένειες για την εκπαίδευση των παιδιών τους είναι δηλωτικό της ύπαρξης μιας παράπλευρης, μα αναγκαίας, όπως προκύπτει, Παιδείας που παρέχεται έξω από το δημόσιο σχολείο. Μιας παράπλευρης Παιδείας που έχει εκχωρηθεί στα ιδιωτικά συμφέροντα με αποτέλεσμα αφ' ενός να αναπτύσσεται ένα σύστημα εμπορίας και αισχροκερδείας και αφ' ετέρου να διευρύνονται συνεχώς οι κοινωνικές ανισότητες και να θεμελιώνονται οι ταξικές διαφορές στο όνομα της εκπαίδευσης.

**Το ποσό αυτό που διέθεσαν πέρσι από τα εισοδήματά τους οι Έλληνες γονείς και αντιστοιχεί στο 2,2% του ΑΕΠ, αποκτά ακόμη μεγαλύτερη σημασία αν το συγκρίνει κανείς με το ποσό που δαπανά η πολιτεία για την παροχή της δημόσιας Παιδείας. Τα χρήματα που διέθεσε πέρσι η πολιτεία (από τον τακτικό προϋπολογισμό και τις δημόσιες επενδύσεις του ΥΠΕΠΘ) για την Παιδεία ανέρχονται στα 7 δισ. 278 εκατομμύρια ευρώ και αντιστοιχούν στο 3,5% του ΑΕΠ. Καταλαβαίνει, λοιπόν, εύκολα κανείς ότι η Παιδεία στην Ελλάδα συγχρηματοδοτείται από δύο πηγές: α) το κράτος και β) τα νοικοκυριά.

****Ιδιαίτερη αξία αποκτά, μάλιστα, το ποσό των 4 και πλέον δισ. ευρώ, αν δει κανείς ότι ανάμεσα στις κατηγορίες των εργαζομένων αυτοί που βάζουν πιο βαθιά το χέρι στην τσέπη για τις σπουδές των παιδιών τους είναι οι υπάλληλοι που ανήκουν στα χαμηλά εισοδηματικά στρώματα. Οι υπάλληλοι δαπανούν τα περισσότερα χρήματα για εκπαιδευτικές υπηρεσίες και ακολουθούν οι αυτοαπασχολούμενοι στη βιομηχανία και τις υπηρεσίες, οι αγρότες και τελευταίοι οι εργάτες στη βιομηχανία και σε άλλες υπηρεσίες.**

Τα αποκαλυπτικά στοιχεία έφερε στο φως έρευνα που διεξήγαγε το Κέντρο Ανάπτυξης Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΚΑΝΕΠ) της ΓΣΣΕ. Η έρευνα βασίστηκε σε στοιχεία της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας που αφορούν οικογενειακές δαπάνες για την εκπαίδευση τη χρονιά 2004-2005. Ανάλογη έρευνα θα διεξαχθεί την προσεχή πενταετία. Τα βασικά συμπεράσματα της έρευνας είναι τα εξής:

* Τα ελληνικά νοικοκυριά δαπάνησαν πέρσι 4.371,3 εκατομμύρια ευρώ για παντός είδους εκπαιδευτικές παροχές στα παιδιά τους, δηλαδή από διδάκτρα σε παιδικό σταθμό μέχρι το πανεπιστήμιο.

* Μια οικογένεια με παιδί ή παιδιά σε Γυμνάσιο, Λύκειο, Πανεπιστήμιο ή σε άλλη ιδιωτική σχολή δαπανά το 67% των μηνιαίων αποδοχών της για εκπαιδευτικές παροχές.

* Περισσότερα από 1 δισ. 401 εκατομμύρια ευρώ δαπανούν ετησίως οι ελληνικές οικογένειες για να αποκτήσουν τα παιδιά τους βασικές δεξιότητες και γνώσεις που σε όλες τις χώρες της Ε.Ε. αποκτώνται μέσα στο σχολείο. Το ποσό αυτό αντιστοιχεί σε χρήματα για ξένες γλώσσες, φροντιστήρια, ιδιαίτερα και ηλεκτρονικούς υπολογιστές που δίνουν οι γονείς για μαθητές της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

*Μόνο για ξένες γλώσσες οι μαθητές πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης δαπανούν 596 εκατομμύρια ευρώ το χρόνο.

*Για φροντιστήρια και ιδιαίτερα οι μαθητές πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης δαπανούν 805 εκατομμύρια ευρώ.

*Πάνω από 1 δισ. ευρώ πληρώνουν ετησίως οι οικογένειες με φοιτητή ή φοιτητές που σπουδάζουν σε άλλη πόλη από αυτή που κατοικούν. Οι οικογένειες με παιδιά που σπουδάζουν στο εξωτερικό δαπανούν 342,1 εκατομμύρια ευρώ ετησίως.

*Όσοι έχουν παιδιά προσχολικής ηλικίας δαπανούν 284,6 εκατομμύρια ευρώ ετησίως για φύλαξη στο σπίτι και για διδάκτρα σε παιδικούς σταθμούς.

Η έρευνα του ΚΑΝΕΠ της ΓΣΣΕ κατέδειξε ότι οι δαπάνες των ελληνικών νοικοκυριών για όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης ανέρχονται στο 5,09% του συνόλου των μηνιαίων δαπανών των νοικοκυριών. Αν δούμε τη διαχρονική εξέλιξη αυτών των δαπανών από το 1974 μέχρι σήμερα και εξισώσουμε το βασικό μισθό της εποχής εκείνης (ήταν 3.500 δραχμές) με τον σημερινό, διαπιστώνουμε ότι οι δαπάνες για την εκπαίδευση έχουν διπλασιαστεί ενώ τα εισοδήματα όχι.

Ένα άλλο ενδιαφέρον στοιχείο που πρέπει να προβληματίσει ιδιαίτερα την πολιτεία είναι το γεγονός πως το υψηλότερο (από τη μέση πανελλήνια τιμή που είναι το 5,09%) ποσοστό των δαπανών των νοικοκυριών για την εκπαίδευση δεν παρουσιάζεται στις αστικές περιοχές αλλά στις ημιαστικές και στις λοιπές αστικές, όχι δηλαδή στην Αθήνα και στη Θεσσαλονίκη. Πώς ερμηνεύεται αυτό;

Οικονομικά και κοινωνικά δίπολα

Όπως δήλωσε στην «Ε» ο ερευνητής του ΚΑΝΕΠ Νίκος Παϊζης «στα μεγάλα αστικά κέντρα διευρύνεται το κομμάτι των χαμηλών εισοδημάτων που πλήττονται από την ανεργία με αποτέλεσμα να αναπτύσσονται οικονομικά και κοινωνικά δίπολα. Έχουμε, δηλαδή, συγκέντρωση περισσότερων χρημάτων σε λιγότερο πληθυσμό και λιγότερων χρημάτων σε περισσότερο πληθυσμό, με αποτέλεσμα αυτό να ρίχνει το μέσο όρο της περιοχής».

Σαφές και επείγον είναι επομένως το μήνυμα που έστειλε προς την πολιτεία και τους καθ' ύλην αρμοδίους ο πρόεδρος της ΓΣΣΕ Γ. Παναγόπουλος, παρουσιάζοντας χθες την έρευνα. «Η ελληνική πολιτεία θα πρέπει να αντιμετωπίσει με υπευθυνότητα την αποτελεσματικότητα του δημόσιου σχολείου και να ενισχύσει την αξιοπιστία, το ρόλο και την αποστολή του. Το κοινωνικό κεκτημένο της δημόσιας και δωρεάν παιδείας οφείλει να παραμείνει ακέραιο και ουσιαστικό», κατέληξε.

«Η παιδεία σε καμία περίπτωση δεν θα πρέπει να αποτελέσει προνομιακό πεδίο της αγοράς και των επιχειρηματικών ελίτ», συμπλήρωσε ο γραμματέας Εκπαίδευσης της ΓΣΣΕ Μιχ. Κουρουτός.

Τι απαντά άραγε η κυβέρνηση για όλα αυτά τα δεδομένα που ανακύπτουν από την παρούσα έρευνα;